

NOTAT

Miljø- og
Fødevarerministeriet
Miljøstyrelsen

Arter og Naturbeskyttelse
J.nr. 2020 - 25648
Ref. GEKOU
Den 14. august 2020

Notat om stillehavsøsters

Udbredelse i Danmark

Stillehavsøsters (*Crassostrea gigas*) stammer oprindeligt fra Sydøstasien. Stillehavsøsters blev i 1970'erne importeret og udsat i akvakultur i bl.a. Limfjorden, Lillebælt, Det Sydfynske Øhav, Isefjorden og Horsens Fjord. Dengang blev udsætningen tilladt under en antagelse om, at vandtemperaturerne i danske farvande var for lave til, at arten kunne reproducere sig. På baggrund af de ændrede klimatiske forhold blev der i 1990'erne for første gang konstateret vildtlevende individer af stillehavsøsters i danske farvande.

Ifølge eksisterende data er stillehavsøsters observeret i Vadehavet, Limfjorden, ved Kalø Slotsruin og Ahl Hage, Sønderborg, Kerteminde, Isefjord, Roskilde Fjord, ved Kalundborg, Helsingør Havn, Svanemøllen, Nivå Havn, Vedbæk Havn og Københavns Havn.

Negative konsekvenser af stillehavsøstersens tilstedeværelse på økosystemet

Stillehavsøsters er en invasiv ikkehjemmehørende art i Danmark. Arten kan udkonkurrere den naturligt hjemmehørende europæiske østers, blåmusling og hjertemusling, da den vokser hurtigere, gyder flere æg og ikke har nogle naturlige fjender. Stillehavsøsters kan herudover sprede parasitter og sygdomme, der kan skade populationer af hjemmehørende arter af østers og muslinger. Forsvinder blåmuslingerne, vil det påvirke en lang række arter, der har blåmuslingerne som fødegrundlag, f.eks. edderfugle, strandskader og sølvmåger.

Stillehavsøsters ændrer også økosystemer ved at danne kompakte rev "stillehavsøstersrev", hvor de skaber et hårbundshabitat, hvor der før var et blødbundshabitat, og derved ændrer det tilhørende dyre- og planteliv. Ændringer i økosystemer kan have afgørende betydning særligt i beskyttede naturområder som Natura 2000. Her kan ændringerne i artssammensætning eller biotoper anses som en trussel/ændring af udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000-område.

Muligheder for at begrænse eller fjerne bestande af stillehavsøsters

Spredning af stillehavsøsters forekommer hovedsageligt, når larverne flyder med havstrømme fra reproducerende bestande. Hvis der er etableret vildtlevende bestande af stillehavsøsters i et område, vil spredning forekomme før eller siden. I Danmark er stillehavsøsters ikke begrænset af temperaturforholdene, da både havtemperatur og lufttemperatur ligger inden for artens naturlige tolerancetemperaturer.

For stillehavsøsters er der kun begrænsede data om bekæmpelse eller forsøg på begrænsning af bestandene. Bekæmpelsen har primært foregået ved fysisk fjernelse, kommerciel udnyttelse, tildækning med sand eller håndsopsamling.

Knusning af skaller kan være en effektiv bekæmpelse af bestande, dog er det udfordrende på større vanddybder og er en yderst arbejdskrævende metode. Fjernelse eller ødelæggelse af stillehavsøsters kan have en begrænsende effekt på udbredelsen/spredning i en periode, men kun hvis bekæmpelsen gentages løbende. Fjernelse af større forekomster af stillehavsøsters sker ved anvendelse af skrabende redskaber eller grab. Dog vil dette forårsage skader på andre arter og habitater i området. Kommerciel udnyttelse af stillehavsøsters til kontrol af vilde bestande afhænger af et gunstigt marked og fordrer

fiskeri kun af individuelle stillehavsøsters, da det ikke er rentabelt at udnytte sammenklumpede stillehavsøsters.

Miljøstyrelsen foretager ikke bekæmpelse af stillehavsøsters i Danmark. Styrelsen vurderer, at det med de nuværende bekæmpelsesmetoder ikke er muligt at udrydde arten fuldstændigt eller at bekæmpe arten uden samtidig at skade hjemmehørende arter. En bekæmpelse af stillehavsøsters i Danmark vil medføre uforholdsmæssigt store økonomiske omkostninger samtidig med, at der vil være en konstant flow af nye individer fra etablerede bestande i og uden for Danmarks grænser.

Antallet af stillehavsøsters vil lokalt kunne begrænses ved indsamling og/eller opfiskning. Eksempelvis indsamles stillehavsøsters i bl.a. Vadehavet med henblik på konsum samtidig med at begrænse bestanden. Dog vil indsamlingen ikke lede til at arten vil udryddes i Vadehavet.

Miljøstyrelsen oplyser via styrelsens hjemmeside og informationsmateriale om de invasive arter, herunder stillehavsøsters, for at oplyse borgere og myndigheder om ikke at introducere eller sprede invasive arter, samt hvilke tiltag der kan mindske invasive arters påvirkning på de hjemmehørende arter ved bl.a. bekæmpelse og forhindre spredning.